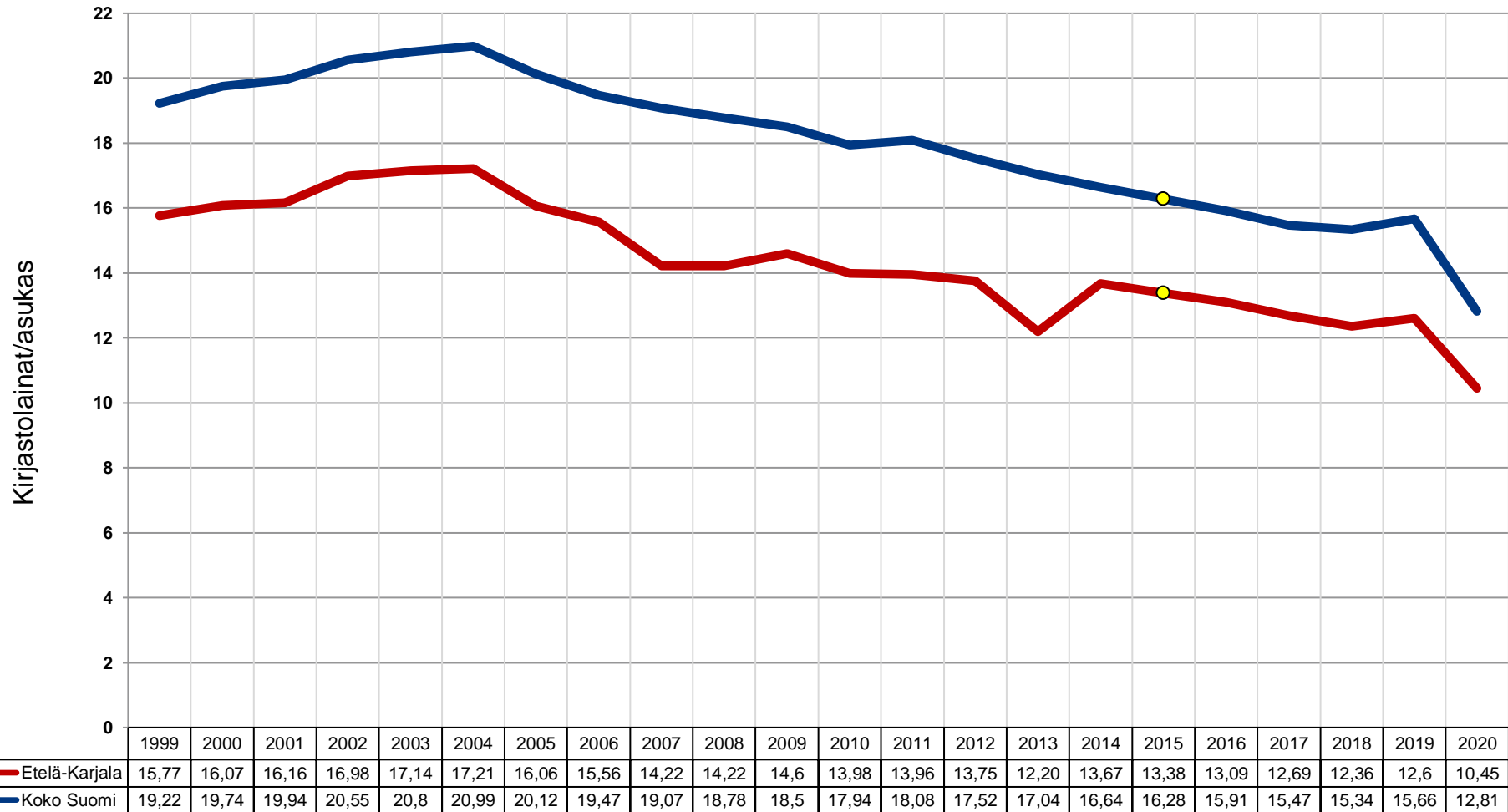
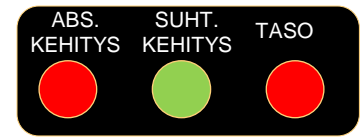

K2. Kirjastolainojen määrä (Etelä-Karjala)

Lähde: tilastot.kirjastot.fi

K2. Kirjastolainojen määrä (Etelä-Karjala)

Arviointiperusteet: Yhteiskunnat hakevat pohjaa hyvälle elämälle ja uuden luonnille mm. tallennetun tiedon avulla. Kirjastoilla on ollut tässä tärkeä rooli. Kirjastolaitosta ja sen aktiivista käyttöä voidaan pitää sekä oppimista että kulttuuria ylläpitävänä ja edistävänä voimana, jolla on vahvat perinteet tiedon tarjoajana. Tiedon tallennuksessa ja jakelussa on kuitenkin tapahtunut suuria muutoksia. Sähköiset viestimet ovat vallanneet tilaa painettujen tuotteiden rinnalla. Perinteisten kirjojen ja muun lainattavan materiaalin ohella erityisesti internet erilaisine laitesovelluksineen tarjoaa vaihtoehtoja sekä tietojen että ajanvietteen etsinnässä. Tietokoneet ja muut nettiin yhteydessä olevat laitteet ovat tulleet kotikäytössä yleisiksi, mikä lienee väistämättä vaikuttanut perinteisten kirjalainojen määrään. Kirjastoihinkin otetaan yhteyttä aiempaa useammin netin kautta. Nettiasiakkaiden osuus kaikista kirjastojen asiakkaista on noussut. Kirjastolaitoksen voidaan arvioida säilyttäneen asemansa ja merkityksensä tässä muutoksessa varsin hyvin. Kirjastot ovat myös monipuolistaneet omaa tarjontaansa. Perinteinen painettu kirjakaan ei ole menettänyt kannatuksestaan kovin suurta osaa.

Kehitys on näkynyt kuitenkin luvuissa niin, että kirjastolainojen määrä on vuoden 2004 jälkeen ollut laskeva – yksittäisiä poikkeusvuosia lukuun ottamatta. Etelä-Karjala menestyy maakuntien vertailussa huonosti. Vuonna 2020 asukasluvuun suhteutettu lainausmäärä oli maakunnassa 10,45 (edellisvuonna 12,55). Koko maan keskiarvo oli 12,81 lainaa. Etelä-Karjalan luku oli maakuntien pienin.

Etelä-Karjalassa oli vuoden 2020 aikana aktiivisia lainaajia eli lainausoikeuttaan käyttäneitä 27 % maakunnan asukkaista. Koko maan keskimääräinen lainaajien osuus asukkaista oli 33 %, siis edelleen melko selvästi Etelä-Karjalaa korkeampi. Lainoja tehtiin maakunnassa kaikkiaan 1,3 miljoonaa, joista 81 % oli kirja-aineistojen, loput muiden aineistojen lainauksia. E-aineistojen lainaukset kasvoivat edellisvuodesta selvästi.

Maakunnan kirjastoihin käytetty työpanos laski edellisvuodesta: 82 henkilötyövuodesta 79:ään. Kirjastolaitoksen toimintakulut olivat noin 7,2 miljoonaa euroa. Esimerkiksi asukasta kohti lasketut henkilöstömenot olivat Etelä-Karjalassa pienemmät (25,09 euro/asukas) kuin maan keskiarvo (29,16 €).

Fyysisiä käyntejä kirjastoihin oli noin 700 000, joka on noin 300 000 edellisvuotta vähemmän. Vähentymiseen vaikuttanee koronapandemia ja kirjastoillekin asetetut rajoitustoimet. Verkkokäynnit kasvoivat 23 %. Fyysisten kirjastokäyntien laskenta tapahtuu toimipisteittäin automaattisella laskijalla tai otantalaskennalla. Verkkokäynti tarkoittaa asiakkaan vierailua kirjaston verkkosivuilla. Kirjaston koneilla tehtyä asiointia ei lasketa verkkokäynniksi.

Indikaattorin kehittyminen: Etelä-Karjalassa indikaattori K2 on kehittynyt vuoden 2015 jälkeen **negatiivisesti**, kansallista kehitystä hieman **paremmin** indikaattorin tason oltua v. 2020 kansallista tasoa **heikompi**.